

Lezen: **Genesis 2:18** en **1 Korintiërs 7:1-7**

Gemeente van Jezus,

Slide   foto nonnen

Ze zaten tegenover ons op een bankje in de zon bij de Engelenburcht. En zo kwam ik ze veel tegen in Rome. Mannen met witte priesterboordjes of in monnikspij. Vrouwen in nonnenkleding op weg naar een heilige plaats.

En ik was in mijn hoofd bezig met het voorbereiden van deze preek. Al die vrouwen en mannen die er voor kiezen om alleen te blijven. In ieder geval qua intieme relatie. Om zich te wijden aan de kerk. Getrouwd met Rome. Wat moet ik daar nou van vinden?

Want God zegt dat het niet goed is dat de mens alleen is. Nou zijn zij niet per se alleen, maar ze kiezen er wel voor niet te trouwen. Verliefdheid werd misschien in de kiem gesmoord. Is dit wat Paulus bedoelde toen hij zei dat het juist wél goed is als je alleen blijft? En hoe verhoudt zich dat tot die woorden van God aan het begin van de geschiedenis?

Tijd om daar eens in te duiken. Vandaag en volgende week gaat het over relaties.

Slide   Complexe tijden

Het zijn complexe tijden op relatiegebied. Ik denk dat dat altijd wel zo geweest is sinds de zondeval. Maar nu er zoveel nadruk ligt op individuele vrijheid en keuzes. En nu de overheid dat faciliteert. Nu is het wel complexer dan ooit misschien.

Vroeger was het helderder. Ik zeg niet per se: beter. Maar wel duidelijker. Huwelijk was iets tussen man en vrouw. Samenwonen was hokken. Mensen alleen waren 'overgebleven'. Men vermoedde misschien soms homoseksualiteit, maar daar sprak men niet over. Kinderen hadden ouders die hun leven lang bij elkaar bleven (zo goed zo kwaad als dat ging). Duidelijkheid dus.

Nu is er het homohuwelijk, er zijn samenlevingscontracten (een soort huwelijk zonder trouwen), er zijn meeroudergezinnen, zaaddonoren, draagmoeders, echtscheidingen komen veel voor.

En dat opent ook allerlei mogelijkheden. Ook voor ons christenen. Het is allang niet meer vanzelfsprekend dat jongeren gaan trouwen. Of dat ze een vaste relatie krijgen. Het huisje, boompje, beestje leeft wel als ideaalbeeld van ouders, maar jongeren zitten daar vaak ruimer in. Je bent ook niet meer afhankelijk van je relatie, zoals vroeger wel. Alleen financieel al.

En hoewel de kerk nog wel ingericht is op het huwelijk als hoogste vorm van samenleven, is dat ook aan het verdwijnen. Er zijn genoeg mensen die bewust alleen blijven. We hebben als kerken moeten leren omgaan met scheidingen. En vinden niet altijd pasklare antwoorden. Er zijn getrouwde stellen die kiezen om kinderloos te blijven. En zo zijn er allerlei mogelijkheden, waar we als christenen en als kerk mee moeten omgaan. Hoe doe je dat? Hoe destilleer je nou richtlijnen uit de Bijbel? Heeft die wel antwoorden op deze vragen?

Weer wil ik, net als vorige week, naar het begin. We hebben het toen al gelezen.

Slide Harmonie

Hier zie je Gods bedoeling. In Genesis 1 en 2. En dan vallen er twee dingen op.

Het eerste is: de mens leeft in volkomen harmonie. Er is geen vuiltje aan de lucht. De balans is perfect. In harmonie met jezelf, met de aarde, met de hele schepping. En met je medemens.

Het tweede: het is niet goed als de mens alleen is. Op zich al om over na te denken: eerst mist er iets in de goede schepping. Blijkbaar was die niet volmaakt. Blijft er nog wat te verlangen. Is er mogelijkheid om het nog mooier te maken. In de schepping, ook voor de zondeval, is er mogelijkheid om te verlangen naar meer. Adam wordt er door God aan ontdekt dat hij alleen is. Niemand die bij hem past. God wekt het verlangen in Adam naar een levenspartner door de dieren bij hem langs te sturen. Maar die zijn niet echt een metgezel voor hem. Hij wil iemand die bij hem hoort. En dan wordt de vrouw geschapen. We hadden het er vorige week al over. Zo wordt de schepping weer een stukje completer.

Dus die twee dingen in Gods bedoeling: er is harmonie en de mens moet niet alleen zijn.

Slide Verwijdering

Nou, dan komt die vervloekte zonde. En ineens is alles anders. De relatie tussen man en vrouw wordt complexer. De man heeft veel tijd nodig om te werken en lijkt daar soms wel mee getrouwd. Omdat de schepping tegenwerkt. En de vrouw wordt overheerst door de man.

Daarbij komt ook nog dat ze elkaar de schuld geven. Van wat er gebeurd is. Er ontstaat dus verwijdering. Het elkaar trouw blijven kost kracht, energie en tijd. Gaat niet meer zo vanzelf als de bedoeling was. En je ziet dat zich ontrollen in de geschiedenis. Menselijke verhoudingen lopen zo scheef. Kijk in de tent van Jakob, met zijn twee vrouwen en alle complexiteit die dat met zich meebrengt.

Zo zie je dus heel concreet dat de vloek van de schepping doorwerkt. De zondeval heeft enorme gevolgen gehad. En we merken het nog steeds. Je hoort het van iedere deskundige: getrouwd zijn is hard werken. Liefde is een werkwoord. Dat soort zinnen. Relaties zijn een bron van inspiratie en welbevinden, zeker. Maar kosten ook heel wat energie en tijd. En dat had Paulus ook ontdekt.

Slide Pragmatische Paulus?

Die Paulus. Echte kerel. De enige motivatie die hij geeft in wat we lazen om te trouwen is: als je je niet kunt beheersen, dan moet je maar trouwen. Maar anders is het goed als je alleen blijft. Had hij een ongelukkig huwelijk achter de rug? Of was hij een keer afgewezen door een vrouw? Het klinkt nogal gefrustreerd. Of zou hij toch iets anders bedoelen.

Het lijkt hier alsof Paulus lijnrecht tegenover de bedoeling van God gaat staan. Die zei: het is niet goed als de mens alleen is. Hij zegt: blijf maar liever alleen. Toch moet je goed beseffen in welke context Paulus dit zegt.

Allereerst: hij reageert op vragen uit een eerdere brief. Wij weten die vragen niet. Wel weten we, dat Paulus hier *niet* zegt: blijf maar alleen. Want hij schrijft hier aan een gemeente! Een club mensen.

Waar Jezus centraal staat. En waar de verbinding van de Geest gevierd wordt. Paulus heeft het over avondmaal, over elkaar tot een hand en een voet zijn, over gaven gebruiken ten dienste van anderen. Deze boodschap stuurt hij niet naar een man alleen ergens in een tuin. Zoals toen met Adam. Nee. Hij stuurt die naar een groep waar Jezus geleefd wordt.

Die Jezus heeft over relaties ook wel eens wat gezegd. Bijvoorbeeld dit:

Slide   Matteüs 12: ⁴⁶Terwijl hij nog met de mensen in gesprek was, dienden zich buiten zijn moeder en zijn broers aan. Ze vroegen hem dringend te spreken. ⁴⁷Iemand zei tegen hem: 'Uw moeder en uw broers staan buiten, ze willen u spreken.' ⁴⁸Hij antwoordde: 'Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broers?' ⁴⁹Hij maakte een gebaar naar zijn leerlingen en zei: 'Zij zijn mijn moeder en mijn broers. ⁵⁰Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en zuster en moeder.'

En dat in de Joodse context, waarin familierelaties boven alles gingen. Jezus zegt: de geestelijke relatie gaat dieper dan familiebanden. Hij zegt ook: je moet je ouders eren. Hij doet dat ook met Maria als hij gaat sterven. Maar in dit alles is zijn verbinding met zijn mensen, zijn volgelingen net zo intens.

Deze tekst van Jezus maakt mij wel eens wat zenuwachtig. Als kerk hebben we vaak het beeld dat gehuwd zijn de norm is. Het huwelijk wordt door ons wel verheerlijkt. We beschermen onze koninkrijkjes en zetten muren om onze gezinnetjes. Maar wijst Jezus hier niet een band aan die dieper gaat? Waar ook je gezin, als je dat hebt, aan dienstbaar moet zijn? In ieder geval trekt Jezus het breder dan alleen maar: het is niet goed dat de mens alleen is, in de zin van: hij of zij moet gehuwd zijn. Blijkbaar zijn andere relaties net zo waardevol. Dat moeten wij als kerken nog leren, volgens mij.

En Paulus schrijft dus aan een gemeenschap. Een groep mensen die met elkaar brood breken en wijn drinken. Een gemeenschap die iets heeft met Jezus en daarom met elkaar. We belijden dat als 'gemeenschap der heiligen'. Binnen die groep heeft iedereen relatie met elkaar. En dán kan Paulus dit schrijven. Omdat hij weet dat mensen niet alleen zijn. Als het goed is. Ook als ze geen levenslang intieme relatie hebben.

En hij geeft er ook een motivatie bij.

Slide   1 Korintiërs 7: ²⁹Wat ik bedoel, broeders en zusters, is dat er maar weinig tijd rest. Laat daarom ieder die een vrouw heeft zo leven dat het hem niet in beslag neemt, ³⁰ieder die verdriet heeft zo dat hij er niet door wordt beheerst, ieder die vreugde voelt zo dat hij er niet in opgaat, ieder die bezit verwerft alsof het niet zijn eigendom is, ³¹ieder die in deze wereld leeft alsof ze voor hem niet meer van belang is. Want de wereld die wij kennen gaat ten onder. ³²Ik zou willen dat u geen zorgen hebt. Een ongetrouwde man draagt zorg voor de zaak van de Heer en wil de Heer behagen. ³³Een getrouwde man draagt zorg voor aardse zaken en wil zijn vrouw behagen, ³⁴dus zijn aandacht is verdeeld. Een ongetrouwde vrouw en een meisje dat nog niet getrouwd is, dragen zorg voor de zaak van de Heer, en wel zo dat ze God met heel hun lichaam en geest zijn toegewijd. Maar een getrouwde vrouw draagt zorg voor aardse zaken en wil haar man behagen. ³⁵Ik zeg dit in uw eigen belang, niet

om u aan banden te leggen, maar om u tot onberispelijk gedrag en onverminderde toewijding aan de Heer te brengen.

Waarom gaf God aan Adam een vrouw? Je leest tussen de regels door: anders zou hij meer met zijn gemis bezig zijn dan met de dienst aan God en de wereld. God wil dus heel graag dat je zo bewust mogelijk op hem gericht bent. Daar wil hij alles dienstbaar aan maken. Dat moet het hoogste doel van je leven en van je keuzes zijn. Je naaste liefhebben als jezelf. En God boven alles. Dat is het doel van je bestaan. Al je keuzes moeten daar op gericht zijn.

En dan schrijft Paulus dus ineens niet iets wat tegen Gods eerste bedoeling in gaat. Hij sluit daar juist bij aan. Onverminderde toewijding aan de Heer. Volop volgeling van Jezus. Dat is waar het om gaat. Daar moeten al je keuzes op gericht zijn.

...

Maar ja, hoe gaat dat in de praktijk. Als je verliefd wordt, denk je dan: met die jongen, met dat meisje ga ik zo goed mogelijk de Heer dienen? Nee, zo gaat dat dus niet. En als je alleen blijft: doe je dat altijd omdat je je wilt toewijden aan God? Nee, zo gaat dat niet. Vaak loopt ons leven gewoon zo. Zijn we daar helemaal niet zo bewust mee bezig.

In de gemeente is het onze taak om elkaar daar bewust van te maken. Om elkaar daar in mee te nemen. Dat we elkaar dienen en helpen in het volgen van Jezus. En dat betekent dat je elkaar echt ziet. Dat je verder kijkt dan je huwelijk of je alleen-zijn. Dat je dieper kijkt dan je geaardheid of je verleden. Dat je in alles op elkaar gericht bent om elkaar mee te nemen. Dat vraagt een open houding. Een welkome blik. Een uitnodigend hart. Dan hoeft het niet zoveel uit te maken of je alleen bent in de gemeente of dat je een intieme relatie met iemand hebt. Het gaat er om dat je elkaar dient. En dat kun je niet in je eentje. Daar hebben we elkaar in de kringen en in de gemeente hard voor nodig.

Amen

Volgende preek: hoe geef je je leven vorm en maak je praktische keuzes in dienst aan de Heer?